

Osmanlıda Kısmi Bir Etkin Hafıza 2

– Bayram KAYA · 20 Haziran 2018

Sürecin bidayetinde biat yoktu. Her şey somut, gerçek ve göz önündeydi. İnşacı yapı üretmesi nedeni ile sosyal yapısı yanında toplumsa yapısını da inşa etmişti. İttifakları kuran sosyal yapılar değil üreten toplumsal yapıları. Toplumlar mecburen yaptıkları ittifakları içine sosyal yapılarını da götürüyorlardı.

Sosyal yapılar doğada avcı toplayıcı olmakla sağlatan ilişkilerle inşa olmuştu. Toplumlar üretim yapmanın sağlatan ilişkileriyle inşa olmuştu. Üreten ilişkiler ittifakı, bu iki zorunlu nedenle sosyo toplumsa yapıları. Sosyal yapıların tarih bilinci, kutsal totemi hafızaydı. Toplumların tarih bilinci üreten ilişkileriyle, ittifakı hafızaydı.

Köleci sistem sosyo toplumsa yapılı alanın tarih bilinci ve tarih hafızası yerine El mana anlayışlı El iman bilincini koydular. Böylece bencil ben ile bencil benin dıştan sağlama yapan ilişkisi arasına önce sosyal ilişkiler sonra üreten toplumsal ilişkiler ve bunlardan kopuk bir El mana anlayışlı ilişkiler sokulmuştu.

Böylece kişi bu inşalar içinde daha rafine sosyo özgecil ve daha rafine üreten ilişkilerinden oluşan bir duyuşla özgecil anlama ilişkilerinden oluşan zaman ve mekân aralığına sahipti. Tarihi hafıza bunlarla tarih bilincini oluşturacaktı. Sosyal sağlayışla totemi anlama, totemi mana ilişkisiydi. Üreten ilişkiler içindeki ilahi anlayış, ilahi mana anlamasıydı.

Her iki mana anlayışı, inşacı imleyen olmak yanında sürecin kolektif sahipliği üzerinde sürece akış yaptırmanın süreçle birlikte sürece paralel ve sürecin devamlılığı yönünde oluşan öznel anlayışlardı. Oysa El anlayışı bir noktada tarihi bir tarih bilinci ve tarih hafızası olan sosyo toplumsa bilincin kromozom değişmesine uğramıştı.

Sosyo toplumsa dokulu kromozom değişmesi, sosyal yapılarda El mana anlayışlı değişmeydi. Toplum sal yapılarda paylaştıran ve kişisel sahipliği ortaya koyan somutluktu. Paylaştırma kolektif oluş dışında kişisel oluş üzerinde nasiple, rızkla açıklanan bir kişi sahipliğine dönüşmüştü. Halbuki kolektif sahiplik kişisi oluşu, kişisel sahipliği ve kişiyi yer yer ön plâna çıkarmayı her zaman her durumla ön görür.

Ama kişisi sahiplik her zaman her yerde zorunlu olan zorunlu işleyen kolektif oluşu ne ön görür ne de öne çıkarır. Her şeyin üzerine çıkarılmış, salınımı çok büyütülmüş adeta kişilerin ve üreten ilişkilerin bu kişisel sahipli salınımı büyütme için var olduğu tasarlanmıştı. Bu tasarlanma içinde kişiselleşmiş El sahipliği; bölge ya da yurt veya üreten sağlayıştı alan bağıntısı içindeki savunmacı kolektif oluştan, kolektif emek gücünden yararlanır.

Kolektif emek gücü (gayri safı milli hasıla) üzerinde zorunlu olmakla kolektif yararı oluşturan kolektif

güce "vergi der". Ve kişi sahipli köleci düzen bu kolektif yararı ortaya koyan süreci vergi kılmakla yeni bir ihalece yararlanma üzerinde; kimlerine ait olan kişisi sahiplik refahını kesikli sürekli kılarlar.

Böylece El mana anlayışlı imleyen; kolektif oluştan, kolektif güçten, kolektif yarardan, kolektif bilinçten ve üreten ilişkilerle üretim hareketi üzerinde ittifak eden kolektif tarihi hafızadan kopar. El silinen tarih hafızası yerine öykülenen sanal bir hafıza olur.

Böylece özne nesnellik yerine özne sanal. Özne soyut, özne hayal ve özne sömüren bir mana gücü, her şeyin yerine geçer. Tarihsel olarak bu güç bir hiyerarşi oluşla yöneten oligarşiye ve aile saltanatına dönüşür. Bu yönetimin paylaştıran mana anlayışı çok gelişmiş ve karmaşık olmuş El mantığıdır.

Artık tarihi de tarihi bilinci de tarihi hafızayı da bu yapay tasım sal hayal gücü ortaya koyar. Daha doğrusu El dipten dibe; alttan alta işleyen kolektif özne nesnel tarihi somutluğun üzerini örtmekle; olup bitene benim iradem, benim takdirim; benim sahipliğim ve kaderlere de benim yaratmam der.

El mana anlayışı her şeyi bağıntısından koparmakla anlaşılmasız kıldığı kolektif hafızalı tarihi süreci El'in; kendi keyfine göre söylediği bir hayali bağıntılara dönüştürür. Bağlantısızlıklara dönüştürdüğü tarihi hafızanın anlaşılmasızlığı içinde bulunan kişiler anlaşılmasızlığın tedirgin edici korku ve tehdidi karşısında şanslarına razı olup; şanslarını vaat üzerindeki El'e teslimiyetin bilinç anlamasına dönüşürler.

Tarihi kolektif hafıza ne yapıp ne ortaya koymuşsa; bu söylemler El'in söylemesine göre hikâye ve anlatım ediliyordu. Bir kolektif güç öküzü tarım işinde kullanmışsa; El öküzü ekip dikmemiz için yaratmıştı. Bir kolektif güç buğday ziraatını ortaya koymuşsa, El buğdayı bizim yememiz için bir nimet olarak bize vermişti.

Bir çoban grup koyun yününü eğirip dokumuşsa, El bunu üşümeyselim diye bize bir lütuf olarak yaratmıştı, vs. Yalıtım bir yapı içindeki her biri bir gruba ait totem meslekler de El'in size öğrettiği El meslekleri olur.

Görüyorsunuz ki El'in öğrettim dediği; El'in nimet olarak verdim dediği , El'in Lütfettim dediği, El'in sizin için yarattım dediği bu söylemleriyle El; bizim kendi bilinç altımıza hep "kendi kişi sahipliğini sufle" etmektedir. Yani temel olan ve önce olan; inşacı olan kolektif meşruiyete karşı EL, kolektif meşruiyeti silmek için kişisi sahipliğin, ön yargılarını ve kişisi sahipliğin meşruiyet ilğini hep bize aşılacaktır.

Veya kolektif sahipliğe karşı El, kişisi sahipliği bize telkin etmekte. Yahut ta kişisi sahipliğin irade gücü ile bizi koşullandırmaktadır. Siz de ister istemez kolektif güçteki, kolektif sahipliği El'e doğru kayan eksen üzerinde göçtürmekle sahiplik gücünü El'e atfetmeye başlarsınız. Böylece üretim hareketi üzerindeki ittifakı kolektif sahipli öznel insanlığınıza karşı oluşan yabancılaşma süratle hızlanır.

Üretilen her şeyi kolektif üretim ilişkisi içinde olan küçük gruplar, üretimden gelen bu sahipliğini kendi dışındaki grupların; gruplar arası üretim hareketi üzerinde ittifakı sahiplik yapmıştı. El bu ittifakı sahipliğin yerine geçen irade ve enfeksiyon oluyordu. Yönetim artık totem ya da tabu söylemesi değildi. Grupların kendi üretim ilişkisi olan, grup üretim gücünden gelen ilahi iradeydi. İttifakın üretim gücü bir grubun üretim gücü değildi.

Yani zorunlu olarak bir grubun irade gücü değildi. Üreten gruplar arası sentezce üreten gücün iradesiydi. İttifakı gücü ortaklaşan ilahi iradenin söylemlerini ant içmeydi. Artık üreten grup gücü, entegre tümel totem gücü olmayıp; gruplar sadece ittifak entegrasyonlu tümler oluşun bir parçası kadar olan bir üretim, bir pay ve bir iradeydiler.

İttifaklar; tümleşik iradeli, tümler üretim gücü olan ilahın iradesiydi. Üretim hareketini yöneten sentez özne güç (ilahi güç); sistemin ağırlık merkeziydi. Gruplar her biri kendi içinde, üreten ilişki ile bir irade ve üreten bir sahiplik ilişkisi olmakla ilahi sentezdi. İlahtaki bu güç üreten bir grup gücü olmamakla yani tümselen gruplar gücü bileşkesi olmakla muazzamdı. Tümleyken üretim hareketini oluşun güçle oluşun sahipti irade yöneten kült merkezli kolektif devlet sahipliğiydi.

Kült merkezli kolektifin ilahi devlet yapısı ilkin; kült merkezinin merkez çevresini oluşun üreten alanı bire bir yüz yüze ilişki etmenin bağıntısıydı. Yüz yüze ilişkili eken alan içindeki üreten hareketlerini; duyma, gezip görme gibi bizatihi temasa konu girişmeli eylemlerle yönetirdi. İkinci aşamada yüz yüze yönetilir olmak yanında merkez eksende giderek gözden ve gönülden uzaklaşan ama merkez kaç çekim gücü ile merkeze doğru çekilen süredurum yapılar ortaya çıkmıştı. Bunların her biri yeni düğüm noktalarıydı.

Yani eksen merkezi ile çevresi içinde tümselen grupların merkezden çevreye doğru karmaşıklaşmakla artan iç hacimli itmeleri nedenle sosyo toplumsa yüzey gerilimi oluşmaktadır. Açıkçası toplumun üreten iç hacimli büyümesi ile toplumun bir önceki hacme göre olan eski yöneten ilişkileri arasındaki yüzey gerilimi (yöneten sınırlama gerilimi) farkı çelişmektedir.

Daha açığı karmaşıklaşan hacim üç boyutlu, üç kat artarken; yüzey gerilimi olan alan iki boyutlu alan iki kat artıyordu. Hacmin genişlemesine dayanamayan yüzey alan gerilimi parçalanıyordu. Parçaların her biri yapı öge eksen merkezle eksen merkezin sınırı arasına giren yeni zaman mekân boyutuuydu. Yani yeni zaman mekân boyutuyla merkezden uzaklaşmaydı.

Bunlar merkezin uzaklaşan çevresi içindeki düğüm yapılarıydı. Merkezin alan süpürmeli alan sürüklenme devinmeli sentez kuvvetine sıkı sıkı bağlıydı. Bu bağımlılıktı yapı ögeler içte kısmen bağımsız işleyen; ama bu işleyiş merkez öz güce göre olmak zorunda olan ilk eyalet tipi ikizleşen ilahi yönetimlerdi. İşte süreç zaman mekân süreçli salınımlarını oluşun ikinci zamana kadar yönetim benzer şekilde sürdü gitti.